

* زاراه و بنزاراهکانی زمانی کوردی *

زمانی کوردی یهکیکه له زمانه زیندوووهکانی دنیا و یهکی له زمانه ئیرانییهکانه که له بنهردا دهچیتهوه سهر زمانه هیندوئورووپاییهکان؛ زمانی کوردی له چهند زاراه

(لهجه)ی جوړاو جوړ دروست بووه که ئهه زارواوه بریتین له:

1- کرمانجی (کوردی) ژووووو 2- کرمانجی (کوردی) ناوهر است 3- کرمانجی (کوردی) خوارووو 4- گوران - زازا
ههراکام لهم زاراه سهرهکییانه چهند لق و بنزاراه (ژیرلههجه) له خو دهگرن که ئهمانهن:

*****

1- کرمانجی (کوردی) ژووووو: جهزیری، ههکاری، شهمدینانی، بادینانی، شکاک، بوئانی، قووچانی.

2- کرمانجی (کوردی) ناوهر است: سوئانی، موکریانی، ئهرده لانی، جافی، گهر میانی.

3- کرمانجی (کوردی) خوارووو: لووری، لهکی، کهلهووری، فهیلی، بهختیاری، مامهسهنی، کوهگلو.

4- گوران - زازا: ههورامانی، باجه لانی، زازا.

*****

ئهه ناوچانهی که به زاراههی کوردی ژووووو قسه دهکهن ئهمانههی خواروهه:

له باکوور (شمال)ی کوردستان یا (کوردستانی ژیردهستی تورکیه): جهزیره - ئامهد - ئهرزهرۆم - بایهزید - ههکاری - ماردین - وان - ئاگری و....

له باشوور (جنوب)ی کوردستان یا (کوردستانی ژیردهستی ئیراق): زاخو - شهنگال - دهوک - بارزان - عهقههه و....

له رۆژهه لات (شرق)ی کوردستان یا (کوردستانی ژیردهستی ئیران): ئورمیه - ماکو - سه لماس - نهغهده - برادوست - کوردهکانی باکووری خوارسان و....

له رۆژهه لئاوا (غرب)ی کوردستان یا (کوردستانی ژیردهستی سووریه): قامیشلی - حهسهکه - کوبانی - عهفرین - سههرئکانی و....

ئهه ناوچانهی که به زاراههی کوردی ناوهر است قسه دهکهن ئهمانههی خواروهه:

سوئانی: له باشووری کوردستان: سلیمانی - کهرکووک - ههولیر - چهچهه مأل - کویه - رواندزو و.... له رۆژهه لاتی کوردستان: سهقز - بانه - مهریوان - تیکاب و....

موکریانی: مههاباد - بوکان - سهردهشت - پیرانشار - شنو و....

ئهرده لانی: سنه - دیواندههه - کامیاران - بان لهیلاخ و دیولان و....

جافی: جوانرۆ - روانسهه - سه لاسی باومجانی - سههر پیلی زههاو و....

گهر میانی: بریک له خه لکی پاریزگای کهرکووک و....

.....

ئهه ناوچانهی که به زاراههی کوردی باشوور قسه دهکهن ئهمانههی خواروهه:

له رۆژهه لات (شرق)ی کوردستان یا (کوردستانی ژیردهستی ئیران): کهرماشان - سهحهنه - کهنگاوهر - قهسری شیرین - ههر سین - سونقوری کولیاپی - ئیسلام ئاوا - دینهوهر - مایدهشت - قوروه - بیجار - لوهرستان - ئیلام - میهران - پشتکو و پیشکو و....

له باشوور (جنوب)ی کوردستان یا (کوردستانی ژیردهستی ئیراق): خانهقین - مهندهلی - بهدره - جهسان و....

.....

ئهه ناوچانهی که به زاراههی کوردی گوران و زازا قسه دهکهن ئهمانههی خواروهه:

له رۆژ هه لات (شرق) ی کوردستان یا (کوردستانی ژێردهستی ئێران): پاوه - نهوسۆ - ههوارامانی تهخت و لهۆن - ژاوه رۆ - زه هاو - نۆدشه و باشووری مهريوان .
له باشوور (جنوب) ی کوردستان یا (کوردستانی ژێردهستی ئێراق): سهی سادق - هه له بجه - بياره و ....
باکوور (شمال) ی کوردستان یا (کوردستانی ژێردهستی تورکیه): بینگۆل - ده ر سیم - خار پووت - ئورفا - به دلیس و ....
(زاراوهی گوران یه کێ له کۆنترین زاراوه کوردیه کانه و دهوتری گاتاکانی ئاوێستای زه رده شتیش به م زاراوه یه نووسراوه).

له تیف سولتانی